

Vakantiegids - laden in Europa

Met het geleidelijk opheffen van de corona lock-downs ontstaan er weer kansen om met je elektrische auto door Europa te reizen. Maar voordat je aan die welverdiende vakantie begint, heb je misschien een aantal vragen, zoals: waar en hoe kan ik opladen in andere Europese landen? En wat zijn de tarieven? Om u van antwoorden te voorzien, hebben we deze vakantiegids voor laden in Europa samengesteld.

Last Mile Solutions heeft momenteel een van de grootste netwerken van Europa: met je laadpas kun je in bijna alle landen van Europa terecht bij meer dan 220.000 laadpunten.

Onze app vertelt je waar je moet opladen en wat de kosten zijn. Het is een goed idee om vooraf de prijs te checken, omdat de tarieven in de meeste Europese landen vaak hoger zijn dan de relatief lage laadprijzen in de Benelux.

Om je op weg te helpen geven we je een overzicht per land of regio:

Nederland, België en Luxemburg

In Nederland, België en Luxemburg kun je bijna overal laden met je pas, omdat we contracten hebben gesloten met alle partijen. De netwerken in Nederland, België en Luxemburg zijn bovendien uitstekend en over het algemeen hoef je weinig te plannen om in deze landen een laadpunt te vinden.

Duitsland

In Duitsland heb je op dit moment toegang tot bijna alle grote netwerken, waaronder Ladenetz, Innogy en EnBW. Met meer dan 50.000 laadpunten is er altijd wel een binnen bereik. Ook alle snelladers van IONITY, e.on, EnBW en Fastned helpen je onderweg.

Berlijn is een uitzondering - daar kan het best een uitdaging zijn om een werkend laadstation te vinden. Dit heeft te maken met de tamelijk ouderwetse manier van werken aldaar, die het ingewikkeld maakt om roaming toegang te krijgen tot de verschillende netwerken. Die toegang hopen we dit jaar nog te realiseren. Tot die tijd kun je in Berlijn wel ad hoc laden. Volg de instructies op het laadpunt of gebruik de URL of QR-code.

Frankrijk

In Frankrijk zijn meer dan 100 verschillende netwerken met ook nog eens veel verschillende tarieven, maar er is wel een groot dekkend netwerk voor de grootste delen van het land.

Check de app om te zien of jouw vakantieregio voldoende laadpunten heeft. Door het hele land vind je ook ruim voldoende snelladers op de snelwegen. Ga je over tolwegen rijden, dan is het verstandig om van tevoren uit te zoeken waar de snelladers zich bevinden. Ter plekke is het namelijk soms moeilijk zoeken.

Het is ook belangrijk om de tarieven vooraf te checken. Op veel laadpunten betaal je een minutentarieef, om laadpaalklevers tegen te gaan.

Oostenrijk

Oostenrijk is een verhaal apart. Er zijn voldoende laadpunten, maar we zijn nog niet met alle netwerken verbonden vanwege extreem hoge aansluit- of gebruikskosten.

Je kunt wel terecht bij de grote netwerken van Wien Energie, Kelag, Illwerke, da emobil, TIWAG, Innsbrucker Kommunalbetriebe, Ella en Salzburg AG.

Door wetgeving omtrent de levering van elektriciteit zijn veel netwerken in Oostenrijk overgestapt naar laden per minuut. Daar kunnen erg hoge tarieven bij zitten. Je auto normaal opladen is vaak maar een fractie duurder dan in de Benelux, maar dan is het wel zaak je auto weg te halen zodra hij vol is.

Overnachten in de buurt van een laadpunt kan tot onaangename verrassingen leiden. Zo hebben we al laadsessies van €150,- of meer gezien. Check vooraf dus altijd de app om te zien wat de kosten zijn en blijf niet onnodig lang aan de laadpaal staan.

Zwitserland

Bij alle belangrijke netwerken in Zwitserland, zoals Swisscharge, Green Motion, Move Mobility, Alpiq, Plug'nRoll, Repower en eCarUP, kun je terecht met je laadpas.

Ook in Zwitserland kan laden behoorlijk duur zijn. Net als in Oostenrijk hanteren verschillende netwerken een prijs per minuut. Dus ook hier geldt: laat je auto niet aan de laadpaal hangen als hij vol is.

Italië

Italië heeft een voortreffelijk netwerk aan laadpalen die met je laadpas bijna allemaal toegankelijk zijn. Netwerken van Enel X, Neogy, Hera Comm, Duferco, Go Electric Stations, Route 220 en JOINON zijn allemaal beschikbaar, net als de bekende snellaadnetwerken van bijvoorbeeld IONITY. De tarieven zijn over het algemeen wat hoger dan in de Benelux. Er zijn een paar netwerken die ook per minuut willen afrekenen. Check ook hier altijd even de app om te zien wat het gaat kosten voor je begint te laden.

Spanje en Portugal

Spanje loopt een beetje achter op de rest van Europa, maar maakt een inhaalslag. Er is dus een grote kans dat je onderweg een gloednieuw laadstation treft. We zijn verbonden met de grootste netwerken, zoals Iberdrola, IONITY, EDP, Fenie Energia, IBIL Gestor de Carga en Endesa X, maar het blijft zaak vooraf je route langs de laadpalen te plannen. Gebruik de app om te zien waar je allemaal terecht kunt.

In Portugal ligt het ingewikkelder en moet je met een lokale pas van Mobi.e of ad hoc gaan laden. Door Portugese wetgeving moeten alle laadpalen met Mobi.e verbonden zijn, maar Mobi.e wil zich op zijn beurt niet graag met buitenlandse partijen verbinden. We doen ons best om dit netwerk binnenkort ook aan ons roaming netwerk toe te voegen.

Groot-Brittannië en Ierland

Ook in Groot-Brittannië en Ierland is roaming een lastig verhaal. Op dit moment hebben we contracten met Alfa Power, Ecotap, EV-Box, Franklin Energie Life, GreenFlux, Hubsta, IONITY, NewMotion, Shell Recharge en Osprey. Grotere netwerken, zoals BP Pulse, staan op dit moment niet open voor roaming.

Gelukkig bieden veel netwerken wel de mogelijkheid om met je creditcard te betalen. Ons advies is dan ook om die te gebruiken als je toegewezen bent op een van deze netwerken.

De verbinding met het Ierse netwerk is op dit moment onbetrouwbaar. Zorg daarom dat je een alternatieve betaalmethode achter de hand hebt als je in Ierland wilt reizen. We zijn met de Ieren in onderhandeling om dit op te lossen.

Denemarken

In Denemarken heb je een aantal grote netwerken van Clever en E.ON waar je terecht kan. Er zijn voldoende laadpunten om gemakkelijk door heel Denemarken te reizen. Helaas is het niet goedkoop om in Denemarken te laden, dus check de app voor de tarieven.

Noorwegen

Noorwegen heeft een goed netwerk, maar omdat elektrisch rijden daar zeer populair is, zijn veel laadpunten bijna continu bezet en staan er soms laadfiles voor de snellaadpunten van IONITY en E.ON. Houd daar rekening mee. Dit betekent ook dat de grootste partijen in Noorwegen niet staan te springen om buitenlandse pashouders toe te laten. Ons Noorse roaming netwerk is dus beperkt, maar we hopen in de loop van het jaar de grootste netwerken toe te voegen. Zorg voor je vakantie dus dat je een lokale pas regelt of weet hoe je ad hoc kunt laden.

Zweden

In Zweden is de situatie vergelijkbaar met Noorwegen, maar hier hebben we wel wat grotere netwerken, zoals Park & Charge i Sverige, aan weten te sluiten. Snelladen kan via E.ON en IONITY. Door de grote afstanden die je in het land moet afleggen is het wel verstandig om je trip vooraf te plannen.

Finland

Door laadpunten van Virta en, sinds kort, K-Auto, is het netwerk in Finland volwassen. Zeker rond de grote steden in het zuiden moet je altijd wel een laadpunt kunnen vinden. Reis je richting het noorden? Plan je trip dan goed.

Estland, Letland, Litouwen

De kwaliteit en beschikbaarheid van de laadinfrastructuur in de Baltische staten verschilt flink per land. Letland heeft qua laadpunten een uitstekende dekking met de netwerken van AS Unified Post en Elektrum. Voor Estland zullen we deze zomer waarschijnlijk het grootste netwerk kunnen toevoegen. Litouwen blijft hierop achter. Daar zijn heel weinig publieke laadstations, dus is een goede planning vereist.

Polen

Polen is in rap tempo laadpunten aan het plaatsen, maar de netwerken zijn nogal verspreid. Op dit moment kun je met je laadkaart bij de netwerken van EVPlus en Greenway terecht. We verwachten dat Lotos in de komende maanden ook wordt aangesloten. Er zijn andere netwerken beschikbaar, maar daar moet je aan de laadpaal betalen.

Tsjechië, Slowakije, Hongarije

Deze landen in Midden-Europa zijn momenteel een inhaalslag aan het maken. Bijna maandelijks kunnen we een nieuw netwerk toevoegen aan ons roaming netwerk. In Tsjechië kun je nu laden op de netwerken van E.ON, EnBW, IONITY en QMX. In Slowakije kun je terecht bij het grote netwerk van Greenway en de snelladers van IONITY, en in Hongarije zijn E.ON, MVM Mobility, Elmu Emasz en Greenetik de beschikbare netwerken.

Balkan

In de gehele Balkan-regio ligt de beschikbaarheid van laadpunten nog wat lager, al zijn er verschillen tussen de landen onderling. Zo kun je in Kroatië op behoorlijk wat plekken laden op het netwerk van E.ON en Hrvatski Telekom. Slovenië heeft een groot netwerk van Petrol waar je terecht kan. In de andere landen zijn er mogelijkheden, maar is het beter om je rit te plannen aan de hand van de beschikbare punten in de app. In sommige regio's is het lastig om überhaupt een laadpunt te vinden. Zorg er bovendien voor dat je een 220 Volt lader bij je hebt.

Roemenië

De dekking in Roemenië is niet wat je gewend bent in de Benelux. Het is zoeken naar laadpunten, maar ze zijn er wel. De netwerken van E.ON en Renovatia zijn op dit moment flink aan het groeien en er zijn genoeg laadpunten op strategische locaties om gemakkelijk door het land te rijden. Gebruik de app om de locaties te vinden en je route te plannen.

FAQ

Waar kan ik laden?

Gebruik onze app om te zien hoeveel laadpunten er in de buurt van je bestemming zijn, of onderweg ernaartoe. In de app zie je ook waar de laadpunten zich bevinden, zodat je de route kunt plannen.

Hoeveel kost laden in het buitenland?

Naast de standaard roaming tarieven van je provider rekenen we de tarieven zoals die gelden voor roamende klanten van het netwerk. In sommige landen liggen die lager dan in de Benelux, maar in andere landen juist veel hoger. NB: snelladen is altijd een stuk duurder.

Mijn laadpas werkt niet op een verbonden netwerk. Wat kan ik doen?

Als het netwerk waar je probeert te laden op onze lijst staat, maar het laden toch niet werkt, kan dat een technische oorzaak hebben.

In sommige gevallen kunnen we je op afstand helpen, maar dan hebben we gegevens nodig, zoals je pasnummer en de locatie (en het nummer) van de paal. Je helpt ons ook als je een foto maakt van het laadpunt en die naar ons stuurt.

Met deze gegevens kunnen we zien bij welk netwerk de paal hoort en samen met die partij uitzoeken waarom het laden niet lukt.

Check trouwens altijd of de pas wel op andere netwerken of een andere paal van hetzelfde netwerk werkt. Het kan zijn dat er een storing in de paal of pas zit.

Mijn laadpas werkt niet op een netwerk. Wat kan ik doen?

Zoals gezegd, hebben we een van de meest uitgebreide roaming netwerken van Europa, maar het kan voorkomen dat we een netwerk nog niet hebben verbonden.

In principe zou je overal met het zogenaamde ad hoc-tarief moeten kunnen laden. Volgens Europese wetgeving moet laden namelijk altijd mogelijk zijn, ook zonder laadpas of abonnement. Bijna elke paal heeft wel een QR-code of een URL waarmee je direct kunt betalen.

Voor sommige landen loont het om onderzoek te doen naar een lokale laadkaart, die kan ook goedkoper zijn. Maar het is soms ook ingewikkeld om een lokale kaart aan te vragen vanuit het buitenland.

En wat als ik geen laadpunt weet te vinden?

De Benelux heeft het meest uitgebreide netwerk van de wereld, maar dat kun je op vakantie in Europa niet overal verwachten. Zo kun je in sommige landen

soms geen laadpunt in de buurt vinden, of kan de laadsnelheid een stuk langzamer zijn dan je gewend bent.

Zorg er daarom altijd voor dat je op dit soort reizen een “Granny charger” bij je hebt. Dit is een stekker waarmee je je auto op het reguliere 220 Volt elektriciteitsnet kunt aansluiten. Het laden duurt zo wel lang, maar na een nacht heb je dan genoeg vermogen om comfortabel naar het volgende, snellere laadpunt te kunnen rijden.